

אֵל נִקְוָה ה'רַע

פרשת וישב

חברות הכחורים בחסידי סטניסקא

בסיעתא דשליא

ר' נר' ברוך פֿשה הי"ד בן ר' יוסף צבי ז"ל

דיבורים מכ"ק רבינו שליט"א

שויתי ה' לנגדי תמיד. את זה אנו אומרים בפה. אבל בפועל אנחנו מרגישים 'שויתי השד'. לכולנו יש חולשות מפחידות, חולשות שמאד מאד מאיימות על עתידנו, כל אחד יודע בפנים בשקט את החרדה או את התאוה שאם היא צפה - 'הלך עלי'. האיום שהחרדה הזאת יוצרת על המשך חיי מהווה לי מול העיניים דמות שד מאיים.

אומר ר' אשר, מתוך שויתי השד נבוא לשויתי ה'. אם אני כל כך אפסי וחסר אונים מול השד של עצמי, איך עתה אני מצליח לחיות, לנשום, ללכת, ללמוד, להתפלל, לדבר עם חברים - חייב להיות שיש מציאות נעלמת שעוזרת לי מול הסכנה של עצמי - וזה הקב"ה.

יעקב אבינו ניצח במלחמה עם המלאך כמו שנאמר 'כי שרית עם אלוקים ותוכל'. לכאורה הוא ממש לא ניצח, כי הרי הוא יצא צולע? אלא כי תמיד נשאָר צולעים על איזה נדנדוד חטא, לעולם לא נהיה שלמים לגמרי, כי דווקא הנידנודים האלה מקרבים אותנו לקב"ה, אדם בשר ודם לא יוכל להתקדם בלעדיהם, כי הם מראים לו את השפלות שלו, וגורמים לו להתקרב לקב"ה כל הזמן.

האדם הולך למקומות לא טובים, אפשר לקרוא לזה דבר בריא, כי זה טבע האדם 'וחטאתי נגדי תמיד', הדבר היחיד שיכול להציל אותו ממש, זה 'לחיות את הסכנה ואת השפלות'! כשאדם מודה לזה שהוא בהמה, וגם יש לו ראיות לזה, כזה אדם ניצל מלהמשיך לצעוד חלילה בדרך לתהום.

וההסבר הוא: הקב"ה לא עוזב יהודי, 'כי לא תעזוב נפשי לשאול', ולכן לאורך כל הדרך הקב"ה שולח לאדם מניעות שיעזרו לו להיחלץ החוצה מהבוץ, כל הזמן הקב"ה שולח לאדם סיבות לשלוף אותו החוצה. אבל מי ישמע לסיבות האלו, רק אדם בעל הכנעה. כי אדם שמאמין בעצמו, ומנסה כל הזמן להתגבר, הוא חושב שהוא יכול, ולכן הוא כביכול לא צריך את המניעות שהקב"ה שולח כי הוא חושב שהוא יכול בלעדיהם, וכך הוא יורד ויורד ר"ל, כי באמת הוא אפסי מול התאוות. אבל אדם שמכיר בהמיותו, וכל רגע הוא יודע שהשלב הבא שלו זה חטא ל"ע, כזה אדם מבין את ההזדמנות בכל מניעה, וקופץ עליה, סוף סוף מישהו חושב עלי.

ולזה קוראים '**שובה ישראל עד ה' אלוקיך כי כשלת בעוונך**', איך אדם חוזר לקב"ה, ע"י שהוא חי את בהמיותו, וכך שהוא מתחיל להיכנס למצב 'רגשות בפעולה', ישר הוא תופס במניעה שהקב"ה שולח לו. וחוצץ מזה שהוא נשלף החוצה, הוא גם מתחבר למסובב הסיבות ששלח לו את המניעה הזאת - קשר בורא.

אדם צריך לדעת שלא רק את המציאות המעצבנת הקב"ה עשה כך, אלא גם את הרצון שלי, שאני רוצה שיראה אחרת גם את זה הקב"ה יצר אצלי, והכל כדי שאני יתן את ההכנעה, ויבין שלא תמיד מה שאני חושב שזה הטוב שלי, זה באמת הטוב בשבילי. וכך להתחבר לקב"ה מתוך המצב ה'נראה רע'.

ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך, ובגמ' כמו שיש אנשים שעוזבים הכל בשביל כסף, כך אתה תעזוב הכל בשביל להגיע לקב"ה. תבין את המיוחדות שיש בקב"ה את החוויה שיש בכל פעם שפוגשים אותו, וכך לא תשים על שום דבר, לא על מי שהציק לך ולא על מי שהצליח יותר ממך, רק תרוץ להתחבר לקב"ה, כי מה לך להתעסק בשטויות אם אפשר להרוויח פה מכל הסיפור.

איפה מתחיל הבעיה?

כשאני לא מאמין במהלך, וחושב שאני כן הולך להפסיד פה. אבל אם אני מאמין שהקב"ה הוא מנהל את העולם בהשגחה פרטית, ובכל הירידות שהוא עושה לי הוא מתכוון בשביל להגביה אותי פי 2 אח"כ, והוא לא מתכוון להחסיר לי כלום ע"י הירידה, אם אדם יאמין בזה הוא ימצא את עצמו מחפש את הקב"ה ולא את האשמים. **צריך להאמין.**

כמו שאדם לא ילך לפתוח עסק עד שהוא לא יאמין שזה באמת עסק מוצלח וטוב ואנשים צריכים את זה, אבל אם הוא לא יאמין בעסק שלו, הוא לא יצליח.

סוגיית הרגשות - במשנתו של רבינו של"ט"א

רגשות, האדם הוא חתיכת רגשות, יום יום, שעה שעה, דקה דקה, הוא מלא ברגשות, אי נעימות, תאוות, קנאות, כעס, שנאה, דאגה, לחץ. והכי גורא זה כשאנחנו לא יודעים מה לעשות עם ה'נפלאות הטבע' האלו ואנחנו מדחיקים אותם הצידה, ואז הם עוד יותר פורצים. **מה עושים?**

(1) הכנעה – זה אני, אני חתיכת רגשות, חתיכת תאוות קנאה שנאה, בעל גאוה שבכל מקום אני ימצא סיבה למה לא נוח לי פה. כך הקב"ה ברא אותי. זה מי שאני, הקב"ה רוצה שאני יכיר את עצמי – וזה אני.

(2) הקב"ה יצר הרגשות האלו אצלי, כי על ידיהם אני יכול להתחבר אליו. הקדמה קצרה: שנינו יכולים להיות חברים, כי שנינו אותו דבר, לשנינו יש אותם יכולות, שנינו נמות בגיל 120, הערך שלנו זהה. אך אני לא יכול להתחבר לקב"ה, כי הוא בלתי מוגבל ואני מוגבל, הוא חי עולמים, ואני חי לשנים, אנחנו בכלל לא באותו שוויון, **אז מנין לי להתחבר אליו?**

לכן הקב"ה צימצם את עצמו בתוך מידות, שהם הרגשות שמתפוצצות אצלנו כל הזמן, ושם הקב"ה נמצא, שם יש לי הזדמנות להתחבר אליו. אך הקושי הוא – שבגלל שאני מגושם הרגש חייב לבוא אלי בצורה שאני יבין אותה, ולכן זה בא אלי באי נעימות, באי סבלנות, בתאוות וכדו' כדי שהרגש הזה יפעם אצלי, ועכשיו שהרגש הזה פועם אצלי ומדבר אלי בשפה שלי אני צריך לעזוב את החיצוניות של הרגש ולהיכנס לפנימיות של הרגש – להאמין בפנימיות האלוקית שממלאה את הרגש הזה.

וישלח יעקב מלאכים. מנין לו מלאכים?

אלא כי כתוב ויעקב הלך לדרכו ויפגעו בו מלאכי אלוקים, שהם באו אליו. למה הם באו אליו?

ליעקב היה אבן על הלב, מלבן אני צריך לברות, ועשו מחכה לי להרוג אותי ואת כל הילדים, איזה כאב, אסון, מה נעשה? ואז יעקב אבינו קם 'והלך לדרכו' – הוא הלך עם אמונה והכנעה. כשאדם עושה מעשה של מצווה נבראים מלאכים, והמלאכים האלו באו לעזור לו מול עשו אחיו.

כל מה שצריכים ממך הוא את הפסיעה הראשונה, כי על ידי הפסיעה הראשונה שלך יבראו מלאכים שיעזרו לך לעשות את הפסיעות הבאות. ויצליחו את מעשי ידיר.

למה שאני ירצה לעשות את זה?

אדם צריך להיות מודע לעצמו, כשהרגשות צפים אצלי אני מאבד שליטה, לדעת את הסכנה. הידיעה על הסכנה תעזור לי בשעת מעשה לדעת שאני עכשיו עלול להסתבך והיא תיצור בי רצון לעלות על המהלך של הפנימיות.

איך עושים את זה, הרי התחושות של הרגשות מציפות אותי ומשכנעות אותי אליהם, איך אוכל לעזוב אותם?

'תורה ציווה לנו משה', לכן קיבלנו את התורה והמצוות, ע"י שאני עושה את המצווה של 'לא תשנא את אחיך' אפילו שאני כן רוצה לשנאותו, וכן ע"י שאני קובע לעצמי עיתים לתורה, התורה והמצוות הם נמשלים לתבלין שממתיק את האוכל – כך ע"י התורה והמצוות הם מאפשרים לי לנגוע בפנימיות של התחושה ולאכול את הקשר בורא שנמצא שם.

אבל לימוד התורה צריכה להיות גם בצורה פנימית, כי לא הסברות של הגמ' או מעשה המצווה מפרק את התחושה, אלא הפנימיות של הסברה ופנימיות המעשה המצווה זה מפרק את זה, ובשביל זה צריך להתחבר לפנימיות התורה, **איך מתחברים לפנימיות התורה?**

שוב, ע"י שלומדים את התורה מתוך פחד על מציאותי שאני עלול לחטוא, מתוך כך אני לומד את התורה ובעצם מבקש מהתורה 'גל עיני' שלא אשתולל אחרי התחושות, על ידי זה התורה נותנת לי את מה שאני צריך, התורה מזככת אותי.

האבות המייסדות: הרגשות הם סיבות להתחבר על ידיהם לקב"ה, האדם ימשיך להסתובב ולומר לעצמו 'כוחי ועוצם ידי עשו לי את החיל הזה', עד שיבוא הרגע של הרגש. ברגע הזה כל ה'כוחי ועוצם ידי' נמס לו מול העיניים, כמו מגדל קלפים, זה נשפך על הרצפה, ואז הוא רואה את עצמו – יצור שלא יכול לעמוד ברגשות – אפסי.

אדם שלא מוכן להיכנס לעבודה, נשבר, כי הוא לא יכול לשאת שכך הוא נראה. אבל אדם שיודע שמהשפלות הזאת באים למקומות גבוהים, הוא מוכן לעמוד שמה, ולהודות באפסיותו [וזו ההנהגה הישראלית].

להבין שיש לו פה שני דברים: (1) הזדמנות עכשיו להתחבר לקב"ה מתוך אמונה ש'גם שם ידך תנחני', ולהפוך את הרגש ל'אהבה בתענוגים' של קשר בורא, כי בלי המיצר הזה לא הייתי חושב כלל על הקב"ה. (2) תיחזוק לאמונה שלי – כלומר ע"י שאני חש עכשיו את השפלות שלי, אני יידע שאם אני כן מצליח להחזיק מעמד זה לא אני זה הקב"ה.

הקב"ה הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו. אמר ר' אשר כשמתעקשים על האמונה ומתחברים לקב"ה שאפטמען א נייע פלאץ –

יוצרים מקום חדש.